

УРОК УЗАГАЛЬНЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЇ ЗНАНЬ З ТЕМИ: «КОМП'ЮТЕРНІ ПУБЛІКАЦІЇ SCRIBUS PORTABLE» У 9 КЛАСІ

Філончук Олена Миколаївна,

учитель інформатики гімназії №117 ім. Лесі Українки з поглибленим вивченням іноземних мов м. Києва, e-mail: fl_julia@bigmir.net.

Серед розмаїття методичних посібників щодо вивчення тем на уроках інформатики учнями 5–9-х класів за програмою курсу для загальноосвітніх навчальних закладів за новим базовим стандартом для допомоги на уроках учителю наразі відсутні збірники із завданнями в тестовій формі для проведення підсумкового (тематичного) оцінювання знань.

Тестування — це метод вимірювання певних властивостей особи за допомогою тесту.

Тест — це сукупність тестових завдань, які підбрані за певними правилами для вимірювання певної властивості.

Типологія тестів за форматом:

- бланкове тестування (Paper Based Tests);
- комп'ютерне тестування (Computer Tests);
- комп'ютерне адаптивне тестування (Computer Adaptive Tests).

Форми тестових завдань:

- з вибором однієї правильної відповіді;
- з вибором декількох правильних відповідей;
- на встановлення відповідності (логічні пари);
- на встановлення правильної послідовності;
- завдання відкритої форми (з короткою чи з розгорнутою відповіддю).

У цій роботі розглянуті тестові завдання для проведення підсумкового оцінювання на уроці вчителем, перших чотирьох форм, а саме:

- **рівень А** з вибором однієї правильної відповіді;
- **рівень В** з вибором декількох правильних відповідей;
- **рівень С** на встановлення відповідності (логічні пари); на встановлення правильної послідовності.

На жаль, через недостатнє фінансування відсутнє також і програмне забезпечення під вивчення теми. Одним із варіантів роботи є використання вільнопоширюваного платформно незалежного (багатофункціонального) програмного забезпечення Scribus Portable, перевіреного на уроках та запропонованого Київським інститутом післядипломної педагогічної освіти.

Scribus — вільнопоширювана програма з відкритим вихідним кодом, яка створює професійні макети, комбінуючи готову продукцію і нові підходи до дизайну сторінок.

Багатоплатформність — властивість програмного забезпечення працювати більш ніж на одній програмній (у тому числі — операційній системі) або апаратній платформі, та технології, що дозволяють досягти такої властивості.

Можливості Scribus Portable:

- створювати професійно підготовлені матеріали і ділову документацію для друкування, розміщення в Інтернеті й використання в електронних листах;

- створювати публікації, що містять тексти й ілюстрації, підготовлені в середовищах текстового і графічних редакторів, компонуючи ці матеріали і розташовуючи їх на різній кількості сторінок і колонок;

- готувати оригінал-матеріали друкованої продукції (газети, журнали тощо);

- розробляти нескладні веб-сайти і веб-сторінки.

До вашої уваги пропонується розробка уроку узагальнення і систематизації знань у вигляді тестування з теми: «Комп'ютерні публікації Scribus Portable» у 9-му класі.

Мета навчальна: перевірити знання і компетентність учнів з теми «Комп'ютерні публікації Scribus Portable».

Мета виховна: виховувати старанність, активність у вивченні нового матеріалу.

Мета розвивальна: розвивати пізнавальний інтерес, навички роботи з програмним середовищем Scribus Portable, алгоритмічне мислення, пам'ять, уважність.

Обладнання та наочність: ПК із встановленими ОС і браузером, інтерактивна дошка, картки з тестовими завданнями.

Тип уроку: урок узагальнення і систематизації знань.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

Вітання з класом. Перевірка присутності і готовності учнів до уроку. Перевірка виконання домашнього завдання.

II. Актуалізація опорних знань

Ознайомлення зі змістом тестів рівнів А, В, С.

III. Тестування

На розсуд учителя учні працюють з наданим кодом html (комп'ютерне тестування) або пишуть відповідь на папері (бланкове тестування), умови завдань — на великому екрані або на папері. Для перевірки тестового завдання використовуємо ключ (додаток 1).

Увага! Під час роботи з комп'ютером дотримуйтеся правил безпеки і санітарно гігієнічних норм.

Тестове завдання

Рівень А

Виберіть одну правильну відповідь

1. Укажіть рядок, у якому подано визначення терміну «публікація»

А. Документ, який оголошують всенародно.

В. Документ, який оголошується вголос.

- С. Документ, який оголошується в Інтернеті.
 Д. Документ, який оголошується друковано.
- 2. Укажіть рядок, у якому подано визначення терміну «настільна видавнича система»**
- А. Система, яка має апаратну, програмну та відео систему.
 В. Системи, яка має апаратну та програмну складові.
 С. Система, яка має апаратну складову.
 Д. Система, яка має програмну складові.
- 3. Укажіть рядок, у якому названі відмінність комп'ютерної та звичайної публікації**
- А. Спосіб оприлюднення твору.
 В. Спосіб подання твору.
 С. Спосіб сприйняття твору.
 Д. Спосіб збереження твору.
- 4. Укажіть рядок, у якому подано визначення терміну «комп'ютерна публікація»**
- А. Публікація, створена за допомогою спеціальних комп'ютерних програм та комп'ютерних мереж.
 В. Публікація, створена за допомогою спеціальних комп'ютерних програм і розповсюджена з використанням електронних носіїв.
 С. Публікація, створена за допомогою електронних носіїв або комп'ютерних мереж.
 Д. Публікація, створена за допомогою спеціальних комп'ютерних програм і розповсюджена з використанням електронних носіїв або комп'ютерних мереж.
- 5. Укажіть вид графіки, для роботи з якою Scribus Portable має потужні інструменти**
- А. Векторна графіка.
 В. Растрова графіка.
 С. Фрактальна графіка.
 Д. Тривимірна графіка.
- 6. Укажіть рядок, у якому названо панелі інструментів програми Scribus Portable, розташовані під пунктами головного меню у російськомовній версії**
- А. Файл, Правка, Інструменти, PDF-інструменти.
 В. Файл, Вставка, Інструменти, PDF-інструменти.
 С. Файл, Вид, Інструменти, PDF-інструменти.
 Д. Файл, Формат, Інструменти, PDF-інструменти.
- 7. Укажіть рядок, у якому названо етап завершення створення комп'ютерної публікації**
- А. Макетування документа.
 В. Рецензування документа.
 С. Форматування документа.
 Д. Друкування (публікація) документа.
- 8. Укажіть комбінацію клавіш, яку потрібно натиснути для створення нового документа у середовищі Scribus Portable**
- А. Ctrl + S.
 В. Ctrl + O.
 С. Ctrl + N.
 Д. Ctrl + L.
- 9. Укажіть рядок, у якому вказано формат (тип файлу), що використовують для збереження комп'ютерної публікації в Scribus Portable**
- А. SLA.
 В. ODT.
 С. DOC.
 Д. PDF.
- 10. Укажіть об'єкт, який можна створити на основі будь-якої публікації**
- А. Макет.
 В. Шаблон.
 С. Буклет.
 Д. Плакат.
- 11. Укажіть рядок, у якому названо неперіодичне видання у вигляді аркушів, виготовлених з паперу, пергаменту або іншого матеріалу і скріплених з одного боку**
- А. Книга.
 В. Брошура.
 С. Буклет.
 Д. Газета.
- 12. Укажіть рядок, у якому подано назву публікації, аркуші якої сполучають між собою за допомогою скріпок або нитки?**
- А. Книга.
 В. Буклет.
 С. Газета.
 Д. Брошура.
- 13. Укажіть рядок, у якому подано термін «Scribus Portable»**
- А. Вільно поширювана багато платформна видавнича система.
 В. Текстовий процесор.
 С. Офісний застосунок.
 Д. Графічний редактор.
- 14. Укажіть рядок, у якому подано термін «колонититул»**
- А. Заголовкові дані, що розміщуються над текстом або під текстом кожної сторінки.
 В. Заголовок кожної текстової сторінки.
 С. Нумерація кожної текстової сторінки.
 Д. Перехресне посилання текстового документа.
- 15. Укажіть рядок, у якому названо базу формату документів Scribus Portable**
- А. TXT.
 В. HTML.
 С. XML.
 Д. ODX.
- 16. Укажіть рядок, у якому подано призначення форм панелі PDF-інструменти**
- А. Для інтерактивного спілкування з користувачем всередині документа.
 В. Для вставлення векторних зображень.
 С. Для вставлення текстової інформації.
 Д. Для вставлення графічних форм.
- 17. Укажіть рядок, у якому подано вид упорядкування об'єктів у Scribus Portable, крім групування**
- А. Накладення один на одного.
 В. Розбиття на шари.
 С. Прозорість.
 Д. Видимість.
- 18. Укажіть рядок, у якому подано назву векторних об'єктів, використаних для оформлення комп'ютерної публікації**
- А. Графічними елементами.
 В. Елементи оформлення документа.
 С. Текстовими елементами.

D. Числовими елементами.

19. Укажіть рядок, у якому подано призначення зв'язку тексту

- A. Для «перетікання» тексту.
- B. Для форматування тексту.
- C. Для редагування тексту.
- D. Для експорту тексту.

20. Укажіть рядок, у якому подано сферу використання видавничої системи LaTeX

- A. Тексти з численними ілюстраціями.
- B. Тексти, великі за обсягом.
- C. Тексти зі складними математичними формулами.
- D. Тексти, що вимагають великої кількості гарнітур шрифту.

Рівень B

Вкажіть усі правильні відповіді (завдання має дві і більше правильних відповідей)

1. Укажіть рядки, у яких названо види публікацій

- A. Друковані.
- B. Електронні (комп'ютерні).
- C. Паперові.
- D. Скановані.

2. Укажіть рядки, у яких подано програми, що використовують для створення публікацій

- A. Microsoft Publisher.
- B. Scribus Portable.
- C. Opera.
- D. Linux Mint.

3. Укажіть рядки із визначенням терміну «шаблон публікації»

- A. Порожня форма документа з коментарями про те, як заповнювати кожне поле.
- B. Форма документа з уже заповненими полями, які можна використовувати як приклад.
- C. Створена форма документа, яку вже заповнено потрібними даними.
- D. Документ, який створений за допомогою комп'ютерної публікації.

4. Укажіть рядки, у яких подано основні складові електронного документа, створеного у видавничій системі Scribus Portable

- A. Поле.
- B. Текстовий блок.
- C. Блок зображення.
- D. Колонтитули.
- E. Блок кольорів.
- F. Блок чисел.

5. Укажіть рядки, у яких названо елементи публікації

- A. Текстові блоки.
- B. Блоки зображень.
- C. Елементи оформлення.
- D. Числові блоки.
- E. Елементи керування.

6. Укажіть рядки, у яких названо складові текстового поля

- A. Заголовки.
- B. Колонки з основним текстом.
- C. Таблиці (за потреби).

D. Колонтитули.

E. Числові дані.

7. Укажіть рядки, у яких названо категорії шаблонів

- A. Публікація для друку.
- B. Порожні сторінки.
- C. Веб-вузли та електронна пошта.
- D. Публікація, яка призначена для відправки у формі електронного листа.
- E. Публікація для перегляду.
- F. Заповнені сторінки.

8. Укажіть рядки, у яких подано головні об'єкти публікації

- A. Блоки зображень.
- B. Блоки тексту.
- C. Пусті сторінки.
- D. Колонтитули.

9. Укажіть рядки, у яких названо види друкованих публікацій

- A. Книжки.
- B. Реферати.
- C. Брошури.
- D. Бюлетені.
- E. Буклети.
- F. Журнали.
- G. Газети.
- H. Листівки.
- I. Календарі.
- J. Фото.
- K. Резюме.
- L. Заяви.

10. Укажіть рядки, у яких подано параметри початкового налаштування нового документа Scribus Portable

- A. Макет.
- B. Розмір.
- C. Кількість сторінок.
- D. Поля.
- E. Кількість зображень.
- F. Накреслення шрифту.

11. Укажіть рядки, у яких названо пункти меню для створення текстового блоку

- A. Вказівка меню Вставка/Текстовый блок.
- B. Натискання кнопки Текстовый блок.
- C. Вказівка меню Формат/Текстовый блок.
- D. Натискання кнопки Блок.

12. Укажіть рядки, у яких названо дії для відкриття наявних документів (публікацій)

- A. Використовують вказівку меню Файл/Открыть.
- B. Натискають клавіші Ctrl+O.
- C. Натискають кнопку Открыть на панелі інструментів.
- D. Використовують вказівку меню Файл/Загрузить.
- E. Натискають клавіші Ctrl+K.

13. Укажіть рядки, у яких подано варіанти створення комп'ютерної публікації у видавничій системі Scribus Portable

- A. Нова публікація.
- B. Створення шаблонів.
- C. Відкрити наявний документ.
- D. Відкрити недавно редагований документ.

- Е. Записати текстовий документ в іншому форматі.
 Ф. Записати зображення в іншому форматі.
- 14. Укажіть рядки, у яких названо дії необхідні для редагування текстового блоку**
- А. Навести вказівник миші на потрібне поле.
 В. Натиснути праву кнопку миші.
 С. У контекстному меню вибрати **Изменить текст** (Змінити текст).
 Д. Натиснути ліву кнопку миші.
 Е. У контекстному меню вибрати **Вставить текст** (Вставка текст).
 Ф. Натиснути одночасно ліву та праву кнопки.
- 15. Укажіть рядки, у яких названо елементи кожного виду публікацій**
- А. Призначення.
 В. Певна структура.
 С. Формат видання.
 Д. Правила розповсюдження.
 Е. Рекламна інформація.
 Ф. Реквізити видавця.
 Г. Інформація.
 Н. Реквізити видавця.
- 16. Укажіть рядки, у яких названо набір інструментів Story Editor**
- А. Вирівнювання тексту.
 В. Зміна розмірів тексту.
 С. Зміна кольору і прозорості тексту.
 Д. Зміна регістру і додавання ефектів.
 Е. Додавання колонтитулів.
- 17. Укажіть рядки, у яких названо вказівки головного меню редактора Story Editor, за допомогою яких можна додати спеціальні символи або символи, які відсутні на клавіатурі**
- А. Вставка/Символ.

- В. Вставка/Кавьчки.
 С. Вставка/Пробелы и разрывы.
 Д. Вставка/Лигатура.
 Е. Вставка/Изображение.
 Ф. Вставка/Таблица.
- 18. Укажіть рядки, у яких названо об'єкти, які можна додавати до текстового блоку**
- А. Спеціальні символи.
 В. Символи іноземних мов, які відсутні на клавіатурі.
 С. Типографські знаки.
 Д. Зображення.
 Е. Анімаційні ефекти.
- 19. Укажіть рядки, у яких названі елементи, крім блоків з текстом і зображенням, що підтримує Scribus Portable**
- А. Таблиці.
 В. Фігури.
 С. Лінії.
 Д. Криві Безье.
 Е. Лінії «від руки».
 Ф. Елементи керування PDF.
 Г. Буквиці.
 Н. Елементи форматування.
- 20. Укажіть рядки, у яких названо *Эффекты* зображення, що застосовують через контекстне меню у програмі Scribus Portable**
- А. Размывание.
 В. Яркость.
 С. Тонирование.
 Д. Кривые.
 Е. Повышение резкости.
 Ф. Негатив.
 Г. Фото.
 Н. Просмотр.

Рівень С

Встановлення відповідності та правильні послідовності

1. Установіть відповідність видів публікацій та їхнім призначенням

- А. Неперіодичне або періодичне текстове книжкове видання обсягом понад 4, але не більше 48 сторінок, сполучених між собою за допомогою шиття скріпкою або ниткою.
- В. Переважно багатокольорове аркушеве друковане видання, складене у два або кілька згинів.
- С. Щоденне, щотижневне або двотижневне періодичне видання з постійною назвою у формі складених аркушів.
- Д. Друковане періодичне видання.
- Е. Видання, яке випускають з метою інформування з певних питань цільової групи людей, спеціалістів або інших користувачів.
- Ф. Неперіодичне видання у вигляді аркушів, виготовлених з паперу, пергаменту або іншого матеріалу і скріплен их з одного боку.
- Г. Письмова доповідь або виступ з певної теми, у якій узагальнюють відомості з одного чи кількох джерел.
- Н. Вид поштової картки для відкритого листа, який можна відправити поштою без конверта.
1. Реферат.
 2. Книга.
 3. Журнал.
 4. Інформаційний бюлетень.
 5. Газета.
 6. Буклет.
 7. Брошура.

	А	В	С	Д	Е	Ф	Г	Н
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								

2. Установіть відповідність між вказівками меню категорії Файл та «гарячими клавішами» видавничої системи Scribus Portable

1. Новий.
2. Записати.
3. Вирізати.
4. Відчинити.
5. Зачинити.
6. Видалити.
7. Друк.
8. Вихід.
9. Видалити все.

- A. Ctrl + N.
- B. Ctrl + O.
- C. Ctrl + S.
- D. Ctrl + F4.
- E. Ctrl + X.
- F. Ctrl + A.
- G. Ctrl + K.
- H. Ctrl + P.
- I. Ctrl + Q.
- J. Ctrl + Z.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										

3. Установіть відповідність між назвами публікацій та їхнім перекладом

1. Брошура.
2. Інформаційний бюлетень.
3. Буклет.
4. Реферат.
5. Газета.

- A. Зшивати.
- B. Завиток.
- C. Назва дрібної монети.
- D. Офіційний документ.
- E. Доповідати.
- F. Переглядати.

	A	B	C	D	E	F
1						
2						
3						
4						
5						

4. Установіть відповідність між назвами елементів публікацій

1. Блоки зображень.
2. Елементи оформлення документів.
3. Текстові блоки.

- A. Контейнери для тексту.
- B. Контейнери зображень растрової чи векторної графіки.
- C. Векторні об'єкти, використовувані для оформлення комп'ютерної публікації (у тому числі візерунки).
- D. Контейнери для фону.

	A	B	C	D
1				
2				
3				

5. Установіть відповідність між назвами категорій шаблонів публікацій

1. Порожні сторінки.
2. Публікації до друку.
3. Веб-вузли та електронна пошта.

- A. Призначені для подальшого роздрукування.
- B. Призначені для подальшого наповнення.
- C. Призначені допомогти створити просту веб-сторінку або публікацію, призначену для відправки у формі електронного листа.
- D. Призначені для подальшої роботи з об'єктами.

	A	B	C	D
1				
2				
3				

6. Укажіть порядок дій для зв'язування текстових блоків у Scribus Portable

- A. Виділити блок з початком тексту, клацнувши лівою кнопкою миші всередині нього.
- B. Виділити блок з безпосереднім продовженням тексту, клацнувши лівою кнопкою миші всередині нього.
- C. Натиснути кнопку **Связать текстовые блоки** на панелі інструментів.

	1	2	3
A			
B			
C			

7. Укажіть порядок дій для вставлення текстового блоку у видавничій системі Scribus Portable

- A. За допомогою миші розташувати текстовий блок (у вигляді червоного прямокутника) і встановити його розмір.
- B. Клацнути на кнопці **Добавить текстовый блок** або використати вказівку меню **Вставка / Текстовый блок**.

	1	2
A		
B		

8. Укажіть порядок дій для алгоритму створення, збереження та друку комп'ютерної публікації у видавничій системі Scribus Portable

- A. Друк публікації.
- B. Вибір методу створення нового документа.
- C. Завантаження середовища видавничої системи.
- D. Розташування об'єктів документа.
- E. Початкове налаштування параметрів нового документа.
- F. Налаштування робочої області документа.
- G. Збереження створеної публікації.

	1	2	3	4	5	6	7
A							
B							
C							
D							
E							
F							
G							

9. Укажіть послідовність основних етапів створення друкованої публікації (видання)

- A. Розробка макета видання.
- B. Підготовка тексту та ілюстративного матеріалу.
- C. Випуск комплексу матеріалів, необхідних для друку видання.
- D. Створення електронного макета видання.
- E. Створення електронного макета видання.
- F. Друк видання й інші процеси, пов'язані з його виготовлення.

	1	2	3	4	5	6
A						
B						
C						
D						
E						
F						

10. Укажіть порядок дій для початкового налаштування параметрів нового документа у Scribus Portable

- A. Розмір.
- B. Поля.
- C. Макет.
- D. Кількість сторінок.

	1	2	3	4
A				
B				
C				
D				

IV. Підбиття підсумків уроку

Виставлення оцінок.

V. Домашнє завдання

Проаналізувати зроблені помилки. Підготуватися до повторного тестування у разі потреби.

Література

- Барна М. М., Буцак Г. А., Волощенко О. В., Калька Н. М. Ключі до подолання педагогічних стереотипів. — Тернопіль : «Астон», 2008.
- <http://www.kievoit.ippo.kubg.edu.ua/kievoit/course.html>.
- <http://www.kievoit.ippo.kubg.edu.ua/kievoit/2013.html>.

Ключ до тесту

Додаток 1

Рівень А			
№ питання	Відповідь	№ питання	Відповідь
1	A	11	A
2	B	12	D
3	A	13	A
4	D	14	A
5	A	15	C
6	A	16	A
7	D	17	B
8	C	18	B
9	A	19	A
10	B	20	C
Рівень В			
№ питання	Відповідь	№ питання	Відповідь
1	A, B	11	A, B
2	A, B	12	A, B, C
3	A, B	13	A, B, C, D
4	A, B, C, D	14	A, B, C
5	A, B, C	15	A, B, C, D
6	A, B, C	16	A, B, C, D
7	A, B, C, D	17	A, B, C, D
8	A, B	18	A, B, C
9	A, B, C, D, E, F, G, H	19	A, B, C, D, E, F
10	A, B, C, D	20	A, B, C, D, E, F

Рівень С			
№ питання	Відповідь	№ питання	Відповідь
1	1. G	5	1. B
	2. F		2. A
	3. D		3. C
	4. E	6	1. C
	5. C		2. A
	6. B		3. B
	7. A		1. B
2	1. A	7	2. A
	2. C		1. G
	3. E		2. B
	4. B	8	3. A
	5. D		4. E
	6. K		5. C
	7. H		6. D
	8. I		7. F
	9. F		1. B
3	1. A	9	2. A
	2. D		3. D
	3. B		4. C
	4. E		5. E
	5. C		1. B
4	1. B	10	2. D
	2. C		3. A
	3. A		4. C